

UZASADNIENIE

Subsydiarnym aktem oskarżenia B. R. został oskarżony o to, że: w okresie od bliżej nieustalonego dnia grudnia 2013 roku do dnia 13 stycznia 2014 roku w K., uszkodził w domu jednorodzinnym - położonym przy ul. (...) - ściany, sufity i podłogi w czterech pokojach oraz korytarzu, znajdujących się na poddaszu, a także drzwi prowadzące na poddasze, wskutek wytwarzania w pomieszczeniach wysokiej temperatury i zwiększonej wilgotności w związku z uprawą ziela konopi innych niż włókniste, czym spowodował stratę w kwocie 30.000 złotych, na szkodę M. S., tj. o przestępstwo z art. 288 §1 kk.

Dnia 27 kwietnia 2015 roku prokurator Prokuratury Rejonowej K.-Zachód w K. zgłosił swój udział (art. 55 § 4 kpk) w sprawie jako oskarżyciel publiczny (k.17)

Sąd Rejonowy w Kielcach wyrokiem z dnia 3 listopada 2016 roku wydanym w sprawie o sygn. akt IXK 135/15 orzekł:

I. B. R. w ramach czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia uznał za winnego tego, że w okresie od bliżej nieustalonego dnia grudnia 2013 roku do dnia 13 stycznia 2014 roku w K., działając wspólnie i w porozumieniu z drugim ustalonym sprawcą, co do którego wyłączono sprawę do odrębnego rozpoznania, uszkodził w stanowiącym własność M. S. domu jednorodzinnym dwa okna połaciowe, dwa okna uchylno-rozwiernie, drzwi wewnętrzne drewniane, drzwi wewnętrzne (...), boazerię z drewna iglastego, zabudowę z płyt (...), podłogę drewnianą z desek, parkiet drewniany, panele podłogowe, warstwy wierzchnie ścian, sufitów, grzejników żeliwnych i części drzwi wewnętrznych, wskutek nielegalnej uprawy w pomieszczeniach w/w domu jednorodzinnego ziela konopi innych niż włókniste, czym spowodował szkodę na rzecz M. S. w wysokości 25.100,30 złotych brutto, co stanowi przestępstwo z art. 288 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 288 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art 69 § 1 i 2 k.k., art 70 § 1 pkt 1 k.k. przy zastosowaniu art 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej względem oskarżonego B. R. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata;

III. na podstawie art 71 § 1 k.k. i art 33 § 1 i 3 k.k. przy zastosowaniu art 4 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu B. R. karę grzywny w wysokości 200 (dwustu) stawek dziennych określając wysokość jednej stawki na kwotę 20 (dwudziestu) złotych;

IV. na podstawie art 46 § 1 k.k. przy zastosowaniu art 4 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego B. R. obowiązek częściowego naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej M. S. kwoty 12.550,15 zł. (dwanaście tysięcy pięćset pięćdziesiąt złotych 15/100);

V. zasądził od oskarżonego B. R. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 520 zł (pięćset dwadzieścia złotych) tytułem opłaty.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej, który zaskarżył wyrok w następującym zakresie:

1) na podstawie art. 444 i 425 § 1-3 k.p.k. - na niekorzyść oskarżonego - w części to jest co do środka kompensacyjnego określonego w pkt IV skarżonego wyroku;

2) w oparciu o art. 459 § 2 i 3 k.p.k. i art. 626 § 3 k.p.k. w związku z art. 460 k.p.k. co do pominięcia wniosku pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego o zasądzenie na rzecz oskarżycielki posiłkowej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów dojazdu pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej na trzy rozprawy, które odbyły się w sprawie w czerwcu oraz październiku 2016 roku w kwocie 832,45 zł jako sumy wynikającej z trzykrotnego dojazdu z samochodem z C. stanowiącej iloczyn ilości przejechanych kilometrów - 996 km (tj. 3 x 2 x 166 km) oraz stawki 0,8358 zł za kilometr;

Powyższemu wyrokowi zarzucił:

1) w oparciu o art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 1 k.p.k., obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 46 § 1 k.k. w związku z art. 4 § 1 k.k. polegającą na orzeczeniu od oskarżonego B. R. obowiązku częściowego naprawienia szkody na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. S., podczas gdy wysokość szkody wyrządzonej przez oskarżonego B. R. oskarżycielce posiłkowej M. S. została w sposób bezsporny udowodniona i określona na kwotę 25 100,30 zł i w takiej też wysokości (w całości) powinna zostać orzeczona na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. S., zgodnie z art. 46 § 1 k.k.;

2) w oparciu o art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 2 k.p.k. obrazę przepisów postępowania to jest art. 627 k.p.k. w związku z art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k. mającą wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, poprzez pominięcie przez Sąd Rejonowy wniosku pełnomocnika Oskarżyciela posiłkowego o zasądzenie na rzecz Oskarżyciela posiłkowego kosztów postępowania i w konsekwencji nie orzeczenie przez Sąd Rejonowy w przedmiocie tego wniosku, w sytuacji gdy wniosek o zasądzenie tych kosztów został złożony wielokrotnie w sposób przewidziany prawem, ostatnio na rozprawie w dniu 20 października 2016 r.;

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku:

1) co do środka kompensacyjnego określonego w punkcie IV. skarżonego wyroku poprzez orzeczenie od oskarżonego B. R. obowiązku naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej M. S. kwoty 25 100,30 zł. (dwadzieścia pięć tysięcy sto złotych i trzydzieści groszy) z zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia w tym zakresie przez K. K. zwalnia oskarżonego B. R. do wysokości zapłaconej kwoty, przy czym aż do zupełnego zaspokojenia pokrzywdzonej M. S. oskarżony B. R. pozostaje zobowiązany;

2) poprzez zasądzenie, na podstawie art. 627 k.p.k., na rzecz oskarżycielki posiłkowej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów dojazdu pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej na trzy rozprawy, które odbyły się w sprawie w czerwcu oraz październiku br. w kwocie 832,45 zł jako sumy wynikającej z trzykrotnego dojazdu z samochodem z C. stanowiącej iloczyn ilości przejechanych kilometrów - 996 km (tj. 3 x 2 x 166 km) oraz stawki 0,8358 zł za kilometr.

Na podstawie art. 634 k.p.k. w związku z art. 627 k.p.k. wniósł też o zasądzenie na rzecz oskarżycielki posiłkowej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 361 – 362v).

Apelację od powyższego wyroku wniósł również obrońca oskarżonego, który zaskarżył wyrok w całości i na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zarzucił wydanemu orzeczeniu:

1) naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na jego treść, a to art. 7 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 410 k.p.k. wynikające z dokonania ustaleń faktycznych z naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów, nie uwzględnienie dowodów korzystnych dla oskarżonego i rozstrzygnięcie nie dających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, co doprowadziło do błędnego ustalenia, że oskarżony B. R. uprawiał wcześniej marihuanę oraz że nie była to jego pierwsza uprawa tej rośliny;

2) mający wpływ na treść zaskarżonego wyroku błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę tego wyroku, a polegający na przyjęciu, że oskarżony miał świadomość zniszczeń w pomieszczeniach jakie powoduje uprawa marihuany podczas gdy zebrany materiał dowodowy (w szczególności zeznania świadków oraz wyjaśnienia oskarżonego) i prawidłowo ustalony stan faktyczny przeczą temu wnioskowi.

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego B. R. od zarzucanego mu czynu (k. 371 - 372).

Pismem z dnia 16 grudnia 2016 roku pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego wniósł o:

1) uzupełnienie wyroku z dnia 3 listopada 2016 roku poprzez zasądzenie na rzecz oskarżycielki posiłkowej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów dojazdu

pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej na trzy rozprawy, które odbyły się w sprawie w czerwcu oraz październiku 2016 roku w kwocie 832,45 złotych jako sumy wynikającej z trzykrotnego dojazdu z samochodem z C. stanowiącej iloczyn ilości przejechanych kilometrów - 996 km (tj. 3 x 2 x 166 km) oraz stawki 0,8358 złotych za kilometr; wskazuję przy tym że wniosek o zasądzenie powyższych kosztów został złożony m.in. w subsydiarnym akcie oskarżenia oraz na rozprawie w dniu 20 października 2016 r.,

2) zwrot na rzecz oskarżycielki posiłkowej kwoty 300 zł uiszczonych wraz z subsydiarnym aktem oskarżenia tytułem zryczałtowanej równowartości wydatków, wobec przystąpienia prokuratora do postępowania w dniu 4 października 2016 r. zgodnie z dyspozycją art. 622 k.p.k. Zwrot proszę dokonać na rachunek bankowy M. S. o numerze (...) (k.380).

Postanowieniem z dnia 10 stycznia 2017 roku wydanym w sprawie o sygn. akt. IX K 135/15 Sąd Rejonowy w Kielcach IX Wydział Karny na podstawie art.626 § 2 k.p.k. w związku z art. 628 pkt 1 k.p.k. w związku z art. 640 k.p.k. i art. 633 k.p.k. zasądził od oskarżonego B. R. na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. S. kwotę 1990,45 zł. (tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiąt 45/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu (k. 383 – 384).

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł obrońca oskarżonego, który zaskarżył je w całości i zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu nieuzasadnione, zdaniem skarżącego, obciążenie oskarżonego B. R. kosztami procesu to jest - zasądzenie na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. S. kwoty 1 990,45 złotych, podczas gdy w imieniu oskarżonego została złożona do Sądu Okręgowego w Kielcach za pośrednictwem Sądu Rejonowego w Kielcach w dniu 30 grudnia 2016 roku apelacja skarżąca w całość (a więc co do winy) wyrok Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 3 listopada 2016 roku. Zmiana zatem rozstrzygnięcia będzie miała wpływ na orzeczenie o kosztach procesu.

W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia (k. 391 - 393).

Pismem z dnia 16 lutego 2017 roku pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego cofnął częściowo złożoną w sprawie apelację, to jest w zakresie zażalenia w przedmiocie kosztów postępowania zawartego w pkt I. 2.apelacji pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej z dnia 16 grudnia 2016 roku (k.401).

Zażalenie obrońcy oskarżonego na postanowienie Sądu Rejonowego w Kielcach z 10 stycznia 2017 roku co do kosztów procesu sąd odwoławczy postanowił rozpoznać na rozprawie odwoławczej orzekając także co do apelacji stron.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Faktem w sprawie niekwestionowanym jest uszkodzenie należącego do pokrzywdzonej budynku w wyniku uprawiania w nim, między innymi przez oskarżonego B. R., konopi innych niż włókniste (marihuany). Fakt powstania szkody jak i jej wielkość (wartość) ustalona w oparciu o dowód z opinii biegłego (25.100,30 zł) nie była przez żadną ze stron kwestionowana.

Obrońca oskarżonego w apelacji wniósł o uniewinnienie oskarżonego od dokonania zarzuconego mu przestępstwa z art. 288 § 1 kk podnosząc, że oskarżony nie uprawiał wcześniej konopi innych niż włókniste, więc nie miał świadomości jakie skutki dla pomieszczeń, w których jest prowadzona, ta uprawa sprowadza (wysoka temperatura i wilgotność). W tej kwestii ustalenia sądu pierwszej instancji nie zostały jednak w apelacji skutecznie podważone zważywszy, że oskarżony B. R. został skazany, między innymi za prowadzenie uprawy konopi innych niż włókniste w R., w okresie od sierpnia 2013 roku do listopada 2013 roku. Prawomocny wyrok co do tego czynu wydał Sąd Okręgowy w Radomiu w dniu 30 grudnia 2014 roku (sprawa II K 109/14). Sam zaś oskarżony w wyjaśnieniach (k. 93- 94) początkowo przyznał, że miał świadomość zniszczenia pomieszczeń jakie sprowadza uprawa w nich konopi, bo miał w tej kwestii doświadczenie. Późniejsza zmiana jego wyjaśnień, w której owemu doświadczeniu zaprzeczył kwestionując też fakty wynikające z wyżej wskazanego prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu („przyznałem się do zarzutów bo to było dla mnie lepsze wyjście” – k. 94) w sposób oczywisty nie jest przekonująca i sąd pierwszej instancji słusznie nie dał wiary tej części wyjaśnień oskarżonego.

Tak więc sąd pierwszej instancji słusznie ustalił, że oskarżony mając doświadczenie w uprawie konopi innych niż włókniste (marihuany), co najmniej godził się na to (art. 9 § 1 kk), że wynajmowany budynek, w wyniku owej uprawy zostanie w części uszkodzony lub zniszczony (w szczególności części drewniane: podłogi, okna, boazerie...). Nie ma więc w sprawie podstaw do wydania wyroku uniewinniającego co do zarzutu postawionego oskarżonemu w tej sprawie. Apelacja obrońcy oskarżonego zmierzająca do wykazania niewinności oskarżonego (braku umyślności w dokonanym zniszczeniu mienia) – nie jest więc zasadna.

Odnosnie innych zarzutów apelacji obrońcy oskarżonego oraz wszystkich zarzutów apelacji pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej sąd odwoławczy stwierdza, że są one bezprzedmiotowe zważywszy na istnienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, wskazanej w przepisach art. 439 § 1 pkt. 8 kpk w związku z art. 17 § 1 pkt. 7 kpk.

W sprawie niniejszej B. R. został oskarżony i skazany za czyn polegający na tym, że **„w okresie od bliżej nieustalonego dnia grudnia 2013 roku do dnia 13 stycznia 2014 roku w K., działając wspólnie i w porozumieniu z drugim ustalonym sprawcą, co do którego wyłączono sprawę do odrębnego rozpoznania, uszkodził w stanowiącym własność M. S. domu jednorodzinnym dwa okna połaciowe, dwa okna uchylno-rozwierne, drzwi wewnętrzne drewniane, drzwi wewnętrzne (...), boazerię z drewna iglastego, zabudowę z płyt (...), podłogę drewnianą z desek, parkiet drewniany, panele podłogowe, warstwy wierzchnie ścian, sufitów, grzejników żeliwnych i części drzwi wewnętrznych, wskutek nielegalnej uprawy w pomieszczeniach w/w domu jednorodzinnego ziela konopi innych niż włókniste, czym spowodował szkodę na rzecz M. S. w wysokości 25.100,30 złotych brutto”**. W tym przypadku chodzi o dom przy ulicy (...) w K..

W prawomocnie zakończonym postępowaniu karnym w sprawie sygn. akt II K 109/14 Sądu Okręgowego w Radomiu, w którym sąd ten wydał 30 grudnia 2014 roku obecnie prawomocny wyrok, B. R. został uznany winnym i skazany za czyn polegający na tym, że **„w okresie od grudnia 2013 roku, daty bliżej nieustalonej do dnia 13 stycznia 2014 roku, w budynku mieszkalnym usytuowanym przy ulicy (...) w K., wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii działając wspólnie i w porozumieniu (...) uprawiał konopie inne niż włókniste w ilości 92 sztuk tych roślin, mogące dostarczyć znacznej ilości ziela konopi innych niż włókniste, w ilości nie mniejszej niż 1833 grama stanowiących nie mniej niż 3666 porcji, o łącznej wartości nie mniejszej niż 73. 320 zł, to jest przestępstwa z art. 63 ust. 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z dnia 19 września 2005 roku nr 179 poz. 1485 z późn. zm.)**.

Porównanie treści obu przytoczonych orzeczeń w sposób oczywisty wskazuje, że w obu przypadkach chodzi o ten sam czyn. Tak granice czasowe jak i miejsce dokonania czynu są tożsame. Tożsamy jest też sposób działania sprawcy, który „ uprawiał konopie inne niż włókniste”, przy czym w wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu przesłanką skazania był fakt nielegalnej uprawy konopi, a w wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach – związane z faktem uprawiania konopi innych niż włókniste uszkodzenie budynku, w którym owa uprawa była prowadzona.

Jedną z podstaw polskiego systemu prawa karnego jest zawarta w art. 11 § 1 kk zasada, że „ ten sam czyn może stanowić tylko jedno przestępstwo”. Nie można wykluczyć, że jeden (ten sam) czyn będzie wypełniał przesłanki dwóch lub więcej przestępstw. W takiej sytuacji sprawca odpowiada za jedno przestępstwo kwalifikowane kumulatywnie, w oparciu o przepis art. 11 § 2 kk.

W sprawie niniejszej oczywistym jest, że czyn zarzucony oskarżonemu w sprawie sygn. akt II K 109/14 Sądu Okręgowego w Radomiu jest tym samym czynem, który zarzucono (i przypisano) oskarżonemu w sprawie niniejszej. Nie zarzucono oskarżonemu, by w tym samym miejscu i czasie dokonał umyślnego uszkodzenia wynajmowanego budynku poprzez działania inne niż te związane z uprawą konopi.

Nie można wykluczyć, że sprawca przestępstwa sprzecznej z prawem uprawy konopi innych niż włókniste może odpowiadać także za związane z tą uprawą uszkodzenie lub zniszczenie budynku, jeśli miał świadomość skutków

takiej uprawy i co najmniej godził się na te skutki. W takim jednak przypadku sprawca winien odpowiadać za jedno przestępstwo kwalifikowane w zbiegu kumulatywnym, na podstawie przepisu art. 63 ust. 2 lub 3 ustawy z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii i art. 288 § 1 kk w związku z art. 11 § 2 kk.

W sprawie niniejszej oskarżony został prawomocnie skazany za przestępstwo nielegalnej uprawy konopi innych niż włókniste. Tym samym czynem spowodował uszkodzenie budynku, w którym uprawa była prowadzona. Nie postawiono mu jednak zarzutu z art. 288 § 1 kk w sprawie II K 109/14 Sądu Okręgowego w Radomiu, który wydał co do twego czynu prawomocny wyrok.

Postępowanie karne w niniejszej sprawie, jako dotyczące tego samego czynu i tej samej osoby, nie powinno zostać wszczęte (art. 17 § 1 pkt. 7 kpk). Skoro jednak wszczęte zostało – należało je, na podstawie przepisów art. 439 § 1 pkt. 8 kpk, art. 17 § 1 pkt. 7 kpk i art. 414 § 1 kpk – umorzyć. Skoro w pierwszej instancji zapadł w sprawie wyrok skazujący – sąd odwoławczy poza zastosowaniem wyżej wymienionych przepisów, na podstawie art. 437 § 1 kpk, uchylił zaskarżony wyrok i umorzył postępowanie karne co do oskarżonego.

W związku z faktem, że prokurator zgłosił, na podstawie przepisu art. 55 § 4 kpk, udział w sprawie - postępowanie toczyło się z oskarżenia publicznego. W tej sytuacji, wobec umorzenia postępowania karnego, stosownie do przepisu art. 632 pkt. 2 kpk, koszty procesu ponosi Skarb Państwa.

Skoro wyrok skazujący został uchylony a postępowanie w sprawie umorzone, sąd odwoławczy rozpoznając łącznie z apelacjami zażalenie obrońcy oskarżonego (k. 391 – 393) na postanowienie z dnia 10 stycznia 2017 roku Sądu Rejonowego w Kielcach w tej sprawie, którym sąd zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. S. koszty procesu (k. 383 – 384) – uchylił to postanowienie z uwagi na brak podstaw do zasądzenia owych kosztów, zważywszy na treść przywołanego wyżej przepisu art. 632 pkt. 2 kpk.

SSO Aleksandra Babilon – Domagała

SSO Bogusław Sędkowski SSO Andrzej Ślusarczyk